

Rechter Denny Chin uit New York heeft de minnelijke schikking tussen Google en de Amerikaanse auteurs- en uitgeversvereniging verworpen: “The question presented here is whether the Amended Settlement Agreement is fair, adequate, and reasonable. I conclude that it is not.” DB vroeg Bas Savenije om commentaar.

Bas Savenije

De Google Book Settlement verworpen: hoe nu verder?

Grote ambities ondanks zwaar weer

Een belangrijke overweging bij de conclusie is dat het een zogenaamde opt-out regeling betreft: alle auteurs en uitgevervallen onder de settlement, tenzij ze expliciet aangeven dat niet te willen. Bij de verweesde

werken is dat wat lastig: deze werken worden verweesd genoemd omdat de rechthebbende niet bekend is. Overall elders in de wereld gelden daar restricties voor. De opt-out in de Google settlement zou impliceren dat Google voor verweesde werken in feite een monopolie heeft. De rechter vindt dat dit niet in zo'n settlement geregeld mag worden en dat kan ik me ook voorstellen; hij ziet hier een rol voor het Congres weggelegd.

Daarnaast speelt de sterke positie mee die Google zich op het gebied van digitalisering en zoekdiensten verworven heeft. De rechter acht het niet gewenst dat deze nog verder versterkt wordt.

De rechter stelt ook voor dat de partijen opnieuw om de tafel gaan zitten en daarbij uitgaan van een opt-in regeling in plaats van een opt-out. Maar hierdoor zou de kern van de settlement worden aangetast.

REACTIES

De reacties op de verwerping lopen uiteen. Voorstanders benadrukken dat Google nog miljoenen boeken beschikbaar zou maken en nieuwe wegen voor auteurs zou openen om aan hun werk te verdienen. Tegenstanders benadrukken de nadelen op het gebied van “competition, copyright and privacy”. De Open Book Alliance kraait zelfs victorie: “A victory for public interest and for competition in the literary and internet ecosystems”.

Maar er is ook een andere kant, die onder andere door Robert Darnton wordt verwoord: “Through technological wizardry and sheer audacity, Google has shown how we can transform the intellectual riches of our libraries, books lying inert and underused on the shelves.”

Deze verdienste van Google staat buiten kijf. En het

is wat vreemd dat de voorsprong, die het bedrijf heeft opgebouwd, nu als tegenargument voor verdere uitbreiding wordt gebruikt. Interessant is ook dat Europa zenuwachtig is geworden omdat Google Europa ten opzichte van de VS op achterstand zou plaatsen. Zo'n settlement is in Europa immers niet zo eenvoudig te bereiken: in Europa kan dat niet via een private overeenkomst, maar is wetgeving vereist – en de huidige situatie met betrekking tot het auteursrecht is in de Europese Gemeenschap nogal gefragmenteerd. Dankzij de discussie over de Google Book Settlement is de Europese Commissie overtuigd geraakt van de waarde van het digitale erfgoed en van de noodzaak een oplossing te vinden voor de verweesde werken en grootschalige digitalisering; de Commissie heeft hiervoor dan ook een Comité des Sages in het leven geroepen.

GOOGLE GAAT DOOR

Google gaat hoe dan ook door “to make more of the world's books discoverable online”. En dat is ook te hopen. Dankzij Google komt veel cultureel erfgoed digitaal beschikbaar en wordt ook nagedacht over nieuwe businessmodellen in de informatievoorziening. En laten we ook hopen dat het Amerikaanse Congres haast maakt met wetgeving voor de verweesde werken, dan zal de Europese Commissie ongetwijfeld volgen. Maar de volgorde mag natuurlijk ook andersom. Het gaat erom dat het auteursrecht wordt doordacht op een wijze die geënt is op digitale media en niet langer op papier. Krampachtig vasthouden aan bestaande verhoudingen en regelingen is daarbij lang niet altijd verstandig.

INSPIRATIEBRON?

We zouden ook inspiratie kunnen zoeken in de synergetica, in het bijzonder de studie van dissipatieve scheikundige structuren. Dit zijn open structuren die onder invloed van de dynamiek van de omgeving steeds meer energie met hun omgeving uitwisselen en daarbij zelf een of andere vorm van dynamische orde bereiken. Orde is geen stabiele toestand maar

een actief proces dat via een chaotische faseovergang wordt bereikt. Door de ontwikkelingen die plaats vinden ontstaat een instabiele fase en als er geen nieuwe orde ontstaat, dreigt regressie of zelfs totale desintegratie. Dit risico wordt aanzienlijk vergroot wanneer halsstarrig wordt vastgehouden aan de oude orde. De chaos die ontstaat heeft zijn nut en moet niet worden voorkomen door vroegtijdige keuzes. Het gaat erom de fluctuaties en de chaos goed waar te nemen en te zoeken naar de beste oplossing tussen alles wat zich als sturend, afwijkend, onwaarschijnlijk of zelfs verboden aan ons voordoet (Zuiderhoudt et al., 2002)¹. Vanuit deze optiek bezien spelen ontwikkelingen zoals de Google Book Settlement een uiterst nuttige rol. Op internet lees ik onder meer: "I do want to give the company credit

for taking the initiative to increase access and make it easier." Ik zou hier aan toe willen voegen: de credits voor het nemen van risico en het creëren van enige chaos waardoor de vernieuwing van het copyright op de politieke agenda komt.

En nu maar hopen dat de wetgevers met enige chaos kunnen omgaan. **dib**

-Bas Savenije is directeur van de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag

Noot

1 Zuiderhoudt, R.W.L., Wobben, J.J., Ten Have, S. en Busato, V. (2002). De logica van chaos in veranderingsprocessen, *Holland Management Review*, 2002, 82: p. 59-67.

Doe de Essentials test

Ja Nee n.v.t.

☐	☐	☐	Schrijven is mijn hobby
☐	☐	☐	Communicatie is mijn vak
☐	☐	☐	Ik weet precies wie mijn klanten zijn
☐	☐	☐	Een CMS heeft geen geheimen voor mij
☐	☐	☐	Grafische vormgeving is één van mijn talenten
☐	☐	☐	Ik organiseer alles van kinderpartijtjes tot de Olympische Spelen

Scoort u ten minste éénmaal een nee? Dan kunnen we wat voor elkaar betekenen. Want behalve dat uitgeverij Essentials in vakbladen, boeken, workshops en congressen 'doet', biedt zij onder de naam Essentials Projects haar diensten aan derden aan. Zo levert ze content voor websites, vaktijdschriften en opleidingsinstituten, organiseert ze ronde tafels, webinars en klantendagen, en geeft ze media- en communicatieadvies.

Bel ons - 010 2053479 - of mail ons - info@essentials-media.nl - en vraag naar Erik Bouwer of Henk Verbooy.